

15

Tabula Tripartita

Principium Pedagogice

et Systema Epistolae et Grammaticae

Compendiosa Grammaticae

III
A 214

~~71. 25.~~
EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

III A 214 (1) VITEBERG.

SIGNAT. MDCCCXIII.

2
I. N. I.
L Y C E V M

Eperienze
DRAMATICVM,

In quo,
tragicus nonnullorum interitus,
ad cautionem,

&

flagrans quorundam in literas ardor,
ad Imitationem,

IUVVENTVTI FRAGARIÆ,
cum primis verò Poetis
proponitur,

adornatum

à

M. ISAACO ZABANIO

Anno,

qVo Drama Lycei agebat Vr.

CASSOVIÆ, 1661.

Apud MARCUM SEVERINUM.

Nequid ad finem per finem transit eorum
Ledy dicit eorum necesse utrumque prout.
Ad molendum petabat hic omni eorum.
Deiciend' fons secretat atq' vlt

UNIVERSITÄTS- und LANDESBIBLIOTHEK SACHSEN-ANHALT
MAGDEBURG
KUNST- u. WISSENSCHAFTEN
VERGLEICHENDE LITERATURWISSENSCHAFT
UND ANTIKVIARIK

Actorum nomina.

1. Prologus.	21. Poëtica.
2. Tempus.	22. Rhetorica.
3. Chremes.	23. Historia.
4. Puer.	24. Filum labyrinthi
5. Theuphobus.	25. Physica.
6. Aretophilus.	26. Pnevumatica.
7. Merobibus.	27. Metaphysica.
8. Hypnophilus.	28. Philosophia Pract
9. Ponophygus.	29. Arithmetica.
10. Misocacus.	30. Geometria.
11. Luxuria,	31. Trigonometria.
12. Virtus.	32. Geodæsia.
13. Morio.	33. Astronomia.
14. Bucco.	34. Chronologia.
15. Labio.	35. Geographia.
16. Dæmon.	36. Gnomonica.
17. Lingva Ebræa.	37. Optica.
18. Græca.	38. Architectonica.
19. Latina.	39. Theologia.
20. Grammatica.	40. Epilogus.

Epigramma,
Ad
Momum.

*Mome Theoninos ætæo fulmine dentes
Excute, sic que actus aggrediare meos,
Nō Tibi sed teneræ sunt hæc aptata iuvētæ
Cura, hujus lucrū quærere prima fuit.*

Prologus.
Iambici.

S Alvete vos Reverendi & Nobilissimi
Viri, multa rerum peritiâ, hominibus
Laudabiliores plurimis, virtutequè,
Diademate velut aureo, superbientes.
Concordiam, pacem & salutem plurimam,
Vobis Ego medullitus cunctis precor,
Scholarium nec non Daduchi nomine:
Cujus voluntati obsequutus, primus hîc
Comparui: non ætatis nec ingenj
Fervore motus; ast unicè Didascali
Exhausturus mandata, & expositurus
Dramatici actus nostri futuri nomina ac
Argumentum. Ne fortè quis vestrûm putet,
Salacibus dicatum esse hunc actum jocis.
Nomine *Lyci Fragarij*, nec non *Palæstra*
Nobis venit. Namq; hoc occasio ipsa postulat
Interpolatæ Eperiensis Scholæ: hæctenus
Quæ plusquam Cimмериis perfusa fuit tenebris.
Jam verò splendidâ vestita purpurâ,
Sublime, cælum versus, erigit caput.
Ad hanc Juventus *Enthea* virtute pellecta,
Velut arcano celeusmate, properabit, &
Temporis amplissimis perivasionibus,

Locum relinquet, ob miserandam perditæ
Ætatis aureæ jacturam. Vos VIRI,
Favete, Ludis qui gaudetis Scenicis.
Vos, inquam, quos humaniores literæ,
Et ipsa sacra pulpita oblectant nimis.
Ergo profundo adeste cum silentio,
Animum simul faciemq; nunc advertite
Vestram. Ego redibo. Alii verò in proscenium
Extemplò se recipient. AcroaterI
Istius, debitis litantes honoribus.

ACTVS I. SCENA I.
Tempus, Chremes, Puer.
Ejusdem generis.

Quis est? meos qui depingat coloribus
Vivis lacertos. Quis potestati meæ
Ponet metam? Deum si exceperis,
Feliciter suo qui cuncta brachio
Regit: ventis Æoliis qui imperat: cui
Difficile nil, nihil cui est impervium:
Nullus erit à cujus Ego arbitrio
Penderem. Quoniam quæ potentis fabrica
Mundi fovet, benigniore quæ sinu
Pia velut mater continet; illa omnia
Meo subjecta sunt scepro. Parent mihi
Omnia, solo, saloq; prodeuntia.
Certos cuiq; pono limites Ego.
Meas qui transilire metas audeat,

Vel

Vel possit, est nemo. Quin si tentaverit,
Alea cadit jactu infeliciore.
Imò spes tota concidit miserrimè.
Hinc illa flebilis nascitur apostrophe:
Ah utinam non suscepissem negotium!
Quâ plurimi cœcam temeritatem suam
Deflent, Niobæis dein guttis genas
Serò tamen madeficientes. Temporâ
Enim studiosè serviendum, & ansula
Quam candidò vultu plerumq; porrigit,
Vobis, utraq; prensanda est manu.
Ne vos deinde pœniteat serò velut
Phryges. Amissa namq; occasio semel,
Post hac erit calva & supervacanea.
Sic scilicet Dynastis ac potentibus
Sic imperare Regibus, solet mea
Majestas. Nil diadema regium,
Papales quoq; Tiaras nil, bivertices
Etiam Sacerdotum mitras, amaranthinum
Puellulæ fertum, nihil prorsus moror
Ego. Omnia hæc meis subesse legibus
Oportet, & trutinas examinarier
Juxta meas. Qvis enim quæso invictissimi
Adamantis, qui nec Ætneis incudibus,
Nec malleo Lemniaca factò machina
Erichtonis, cedit: sed ipse vulnera,
Machaoniis curanda artibus, infligere
Percutienti se se solet: quis illius,
Inquam, domare robur viribus suis.

Potest? Attamen ad nutus ille se meos
Componere necessariò debet. Lapis
Etiam, diuturni vetustate temporis rigens,
Atteritur, & ferrum, laboriosius
Multoties, profundis è terræ recessibus,
Studiis metallicorum pertinacibus
Efossum, vel verò erutum, jubente Me
Consumitur mordacior ærugine.
Homo naturæ totius compendium,
Et omnium summum decus viventium:
Felicior dum se stare existimat
In otio, letalibus constringitur
Morbis, meòque frustratur commercio.
Celerius ruit opinione propriâ,
Et veluti flos rubeis tinctus coloribus
Arescit, ac vaporis instar disluit.
Hoc pensitare omnes decet sagaciùs:
Primum tamen juventam Pieriis sacram
Musis, quæ parcere nequaquam laboribus,
Neque nuncios industriæ remittere
Debet suæ. Sed omnibus nitatur viribus,
Occasiones sub manu velut natas,
Ut sine fructu elabi minimè sinat.
Apes sed sedulas imitetur perpetim,
Dulcissimosquè virtutum legat favos.
Non semper nec ubiquè etiam florent lilia:
Sed juxta temporis vicissitudines
Lociquè temperamentum. Ille fallitur,
Qui, dum Geticum urget impense gelu,

Et Arc-

Et Arctois omnia pruinis albicant,
Calathos suos implere floribus velit.
Sic & Juventus fallitur docto sacra
Apollini: quæ teneram sæpè ætatulam
Inerti noxioquè torpore & gravi
Ignaviâ, velut venenô conficit.
O ô fuge otium! funestumquè excute
Veternum, Ego donec sino. Fluxa est mora,
Vndis & vitreis longè velocior.

Chremes

Puer, puer! **Pu.** En Adsum, mihi quid præcipis?

Chr: Quin accedis, velocius? **Pu:** Congerones
(linquam meos

Ego? quibus cum totam istam diem satis
Feliciter, bellequè transegi satis

Chr: Age accurre expeditius. Nam postea
Virgis tuam conscripsero cuticulam.

Pu: Mutari quod nequit, patienter perferam

Adsum: mihi ne sis molestus amplius.

Chr: Ignaviorem Ego Te vidi meminem.

Meum bacillum porrige Tu mihi, pedes

Vt sustentem labascentes. Etenim mea

Tristis senectus id facit, incedam ut tripes.

Cum junior fuisset, vix ferè modum

Meâ facere potui alacritati. Ceu capra

Enim, locis errans in abruptis; ceu

Cervus agilitate valens, ferarum inhospita
Currendo sapiuscule per spelæola;
Ceu Tigrides cursu insignes velociore:
Ego medius in aere saltitabam:
Nec quicquam eorum prætermittebam volens,
Ciendam quæ ad lætitiâ proficua fore
Videbantur. Sed ecce jam vires meæ
Defecerunt, juvenilisquè ille ardor defervit.
Oculi, aliquo velut obducti glaucomate,
Diarnam nequeunt lucem conspiciariet:
Quam nunc Phœbus temone vectus igneò,
Et vitreis sursum sublatus ex aquis,
Radijs spargit micantibus largissimè.
Tremunt manus, genua labant, vox deficit:
Membrum, nec ullum proprium facere potest
Officium. Id omnem præter expectationem
Evenit tam citò mihi. Putaveram
Adhuc diu me victurum. Verumtamen
Vis infra certè paucula satis attigi,
Vix jam Lachesis filum abrumpit improba:
Mœx. ô! ô jacturam jucundioris temporis
Nanquam resarciendam! Tu ergò quisquis es.
Mûs dicatus sedulis: nec non pijs
Vacas Minervæ qui occupationibus;
Vacare vel saltem cupis: Canem velut,
Et viperam, lethargum fuge: fuge otium
Diaboli pulvinar. Nam cito pede
Labitur atas, momentaque temporis omnia
Sunt irrevocabilia, lympharum instar fluentia.

Scio.

Scio quidem, meo ipsius paradi-
gmate,
Complurimos, corvinum CRAS, CRAS, ingeminantes,
Darier, utramque dormiunt qui semper in
Aurem, nec Leucothoen, per multa sapius
Tacite distantem, ab illis observarier.
Ast in tempore incipere, rerum hoc est omnium
Primum. Vos ergo, quæis vale tenerrima
Nondum dixit ætas, hæc perpendite sedulo,
Manusquæ jam tandem vestras adponite
Aratro. Ne mecum juxta turpissime
Fallamini. Puer? Pu: Quid discupis? Chr: Reduc
Me jam priores ad casas. Pu: Factum puta.

M U S I C A.

ACTVS I. SCENA II.

Theuphobus, Aretophilus, Misocacus,
Hypnophilus, Merobibus, Ponophy-
gus.

Ejusdem generis.

Dulcissimi Sodales adfitis. Volo
Paucis vos alloquier, & fusius meam
Exponere mentem. Ar. Adsumus, humanioribus
Petitis ad resurrecturi tuis, eò
Lubentiùs, quò penitius, Theuphobe,

Singu-

Singulares animi tui perspeximus

Potes. Mis. Eja age mihi Te charior quis est?

Ni ergò de futurâ promptitudine

Labites. Patentes nos tuis discursibus

Aures faciles damus. Hypnophile? quin stertere

Definis? **Hypn.** Ego nihil quicquã comedi. **Mis.**

Quid est?

Quid somnias? Hypn. Obsonia exprobras mihi:

Cui tamen Ego, ne bucella in panis quidem

Nunc sumserim. **Mis.** De pane Ego minimè loquor:

Verùm tuam periclitor sententiam:

Et Tu quoq; nostræ sis confabulationi

Non defuturus, & benignioribus

Lasurus isthæc auribus, sagacior

Quæ proloquuturus vice hac Theuphobus

Et Hypn. Nunc expergiscor tuamq; intelligo

Orationem. Quod si Asiaticam reliquerit

Polixiratem, tædiosam mihi nimis,

Latonicumque sectatus compendium

Ferit, has in partes pedibus manibus quoque

Ego iturus. Sed nescio quidnam meus

Animi gerat Merobibus. **Mer.** Arridet tua

Isthæc responsio mihi. Dubio procul

Hæc Pallas ipsa mentem misit in tuam.

Nam multi, diu confarcinatâ oratione

Aut tores tenent. Alius verò novas

Delanâ caprinâ sæpè quæstiunculas

Format,

Format, quandam in mustaceo

Quærens laureolam. Tu quid Ponophyge dixeris

Adhæc? **Pon.** Corrugatam dum pensito illius
Frontem, demissam quoque versus humum
Faciem, magnum quiddam versare Eum suô
Animô, facili conjecturâ assequor. Proin
Paulisper audiamus, iste quid suâ

Depromet ex penu. **Th.** Rem sane acu
Tetigisti. Ego non vana somniare somnia,
Anilibus nec fabellis furarier
Animum vestrum intendo; sed quod videbitur
E re vestrâ meaque fore, nunc proferam.

Aret. Ah quanto Ego jam ardeo desiderio tui
Exaudiundi! Festiva namque compellatio
Hæc tua, amicô cum vultu admodum arctissimè
Conjuncta, bonô esse me jubet animô. DEUS.
Bone! quantô perfusum me credes gaudiô?
Consilium si salubre nunc suggesseris

Nobis. **Mis.** Ego quoque quibusdam velut ignibus
Desiderio peruror, & vix non liquefio.
Age ergò quicquid in tuis recessibus
Habes, communicare nobiscum velis.

Pon. Os fortean nobis Tu sublinere arrogas,
Tuam quod tamdiu differas oratiunculam.

Hypn. Dulcis jam somnus denuo ferè opprimit
Me, inconveta procrastinatione, plus

Ultra detentû. **Merob.** Me quoq; anhela corripit
Sitis,

Sitis, meaque graviter discruciat viscera.
Igitur jam vela orationis pandito,
Tuamque Cymbulam, pelago committito
Profundiori **Th.** Neque citò, neque temerè.
Res namque magni ponderis, semper solet,
Sufurris lenioribus instillarier.
Tenuis pluvia madefacit vehementiùs,
Ac imber intempestivus, fœcundiori
Delapsus agmine.
Neque procellosò Euboicus impetu Euripus,
Suis tantam infert litoribus injuriam,
Quantam aliquis alveus leniter præterfluens.
Cum jam vestram luculentiùs perspexerim
Men tem, meum, sine mora omni, negotium
Aggrediar. Heu! ah heu jucundos omnium
Nostrum annos! quos tantum siculis consumsimus
Gerris, vanisque ac ventosis contrivimus
Nugis. Jam tonsâ nigrescunt sudaria
Barba: jam tempora Musis aptiora
Sensim avolant: adhuc tamen pigerrimæ
Vestigia calcamus Vacunæ. Nullus est
Piò qui erga Deum ductus Zelo
Preciosi jacturam temporis, falsis genas
Lacrimis aspergens, defleat. Nec quispiam
Est, qui maturiùs suæ prospicere vitæ,
Contentione pertinaci ac sedulò
Nitatur. Audivistis questus lugubres
Viri seniò confecti: qui cuticulam
Dealbando suam quicquid conceperat

Spei.

Spei, futuris de profectibus,
 Omnem præter expectationem perdidit.
 Tempus etenim, totus cui Mundus subest,
 Pegaseis instructum pennis, celerrimò
 Accurrit volatu, eâque quam conceperat,
 Spe, extemplò Eum exiit. Nobis perinde ne
 Contingat; evigilemus jam: quod temporis
 Superest adhuc, honestis occupationibus,
 Totum quantumcunque est, consecremus. **Ar. Bene**
 Quidem belleque mones, sodalis optime
 Omnino jam pellenda est procul ignavia.
 Sed ne forsan dubiis erremus sedibus,
 Manuductore Hodegoque est nobis opus,
 Cohortes ad Latias, digitò velut indice,
 Viam præmonstrante. **Mil.** Est ita ut rectissime
 Dicis; Manuductore nobis esse opus.
 Clausis enim certant oculis, cœcò impetu
 Ad omnia qui feruntur: nec laboris hi
 Sui felicem sortiuntur exitum.
Pon. Tantisper præstolandum est, solitarium
 Helene sidus, donec nobis appareat.
 Redeamus interim. Postea videbimus,
 Anne cuiquam nostra fiet curæ parvitas?

MUSICA.

ACTVS

ACTVS I. SCENA III.
Hybnoph. Merob. Ponoph. Teuph.
Misoc. Aretoph. Luxuria. Virtus.
Ejusdem generis.

ADvertite paulisper, Sodales optimi,
Quid dicturus Ego vobis sum compendio.
Hesternâ cum die, Lares ad patrios
Venissem, dulci mox quasfata nonnihil
Sopore, membra, recreare, animus fuit.
Quarta dein propemodum noctis vigiliâ,
(Si bene recordor) Eo cum à cardine,
Hyperionis dilecta soboles, proprios
Solveret equos, cumque ignivomos latissime
Radios, nitidum per ortum, affatim diffunderet.
Vidi roseo micantem vultu foeminam,
Cui neque Thais Menandraea, nec adultera
Par fuerat Helena, Dardanii præda Juvenis.
Hæc me suos in amplexus, turgentibus
Verborum ampullis, attrahere volebat.
Arcem ostendebat, ast ruinæ proximam:
Cujus radicibus, squamosus hiante guttore
Draco, nec non carnivorus adstitit Leo.
Eam falcatis discerpturus ungvibus.

Merob.

Multum in suis hoc somnium recessibus
Habet. Utinam Ægeria, miser vel Oedipus

Adesset,

Adesset, ac dilucide nobis exponeret,
Quid larvatis istis lateat sub operculis.

Ponophyg.

Nisi me mea fallat opinio: gravissimas
Tot post promissiones, medium pollicem
Tibi ostendet, muremque pro Leone porriget.
Videsis, ne pro arce, squalidus tibi detur
Carcer, densissimâ plenus caligine.

Misoc.

Vos somniatores, vestris imponite
Finem fabellis, ac vana isthæc somnia
Desinite prolixius interpretarier.
Manuctorem quærimus. Ergò attendite,
Numqu'is parte ex aliquâ sit venturus.
Huc ecce fœminam, profectò insigniter
Satis vestitam, properantem, nunc conspicio.
Imò parte quoque ex alterâ, formosior
Huc accelerat, amethystino, mirum in modum,
Ornata peplô, quod Sidoniô murice
Tinctum esse existimo. Fortè quidpiam novi,
Istæ nobis annunciabunt fœminæ.

Arct.

Age accedamus propius, accuratioreque
Expendamus limâ, quidnam suô
Agitent animô, colore Cynthiô

B

I stæ

Istæ supra modum micantes fœminæ.
Salvete vos sexus sequioris gemmulæ.

Luxuria.

Tu quoque lectissima Iuvenum corolla, salve.

Aret.

Sirenes potius dixeris, quam fœminas.
Quibus vos huc venistis quæso ex partibus?

Luxuria.

Tua prorsus nihil quod refert, desine
Percunctari. Potius tuam cur contrahas
Frontem, nobis exponito. **Aret.** Si quid juvaret
Properatis id tabellis Ego committerem
E vestigio, vel oretenus exponerem
Vobis. **Luxur.** Quid valeant humeri quidve fere
non

Possint, videbimus statim. Tu fac sine
Morâ periculum, mentem que exponito tuam.

Aret.

Equidem querelas si meas effudero,
Partem doloris insignem levavero.
Nos omnes, elapsi jacturam temporis
Flemus, commune illud revocantes in memoriam:
O si mihi præteritos referat Iuppiter
Annos? Nunc quia nondum omnis est sublata spes
Redire ad frugem nostra semper est
Devotio. At verò Andabatarum more pugnant,

Manu-

Manu ductore qui carent. Proinde jam
Hastis ferè abjectis, hïc triftiore vultu
Stamus, quòd non ullus nobis occurrerit,
Qui januam recludat Cyrrhæam ad basilicam,
Quive Caballinò fonte labra proluat;
Aut in Parnassum subducatur biverticem.

Luxur.

Vestram probè intellexi Ego sententiam.
Sed quid nocturnis pallefcere chartis iuvat?
Profundo quid scientiarum gurgiti,
Tenellas immergere viriculas? Rumpitur
Arcus nimium quantum intensus. Perpendite,
Quid Ego dictura sum vobis. Monitis meis,
Obtemperare si promte volueritis,
Mordaces istas rescindam curas Ego.

Theuph.

O vocem optatam, alboque notandam calculò!
Nos omninò crassam mentis nostræ saburram,
Bellerophontæis madefacere limphis
Intendimus. Quicquid itaque nobis imperaveris,
(Si modo salubre ac nostro consentaneum,
Instituto id fuerit) serena fronte nos
Sumus facturi ac observantiam Tibi
Nostram, singulari quidem studio probaturi.

Luxuria.

Ego Regina sum mundi, rerum cui
Est affatim, vitam ad jucundam pertinentium.
Cujusque imperium nullis terminatur ab

Oris. Vivo securè, aheneo veluti
Præcincta muro, neque edacibus
Ætatem curis, tetrici instar Catonis,
Consumo. Mea nunquam sudore frons madet
Quem fortè improbus expressisset labor mihi.
Sed inter barbata interque suavissimos
Nablorum, nec non Janthææ sonos lyræ
Vivo: quæ blandi mota pollice Orphei,
Tantò superbit chromate, ut etiam arbores,
Tremulò ejus cantu delinitæ, se suis
Mox exerant locis, nec non cautes
Rotundos agant choros fluviique simul, suum
Interrumpant cursum ac exarmatæ
Nativam deponant feritatem beluæ.
Non mihi Lenæi desunt munera laticis,
Neque nectareus mihi ambrosiæ liquor,
Neque ulla voluptatis desunt incendia.
Nam Bacchus tyrsiger, Ceres & ipsa flava,
Mihi sororiò ceu vinculò ac favore
Conjuncti sunt arctissimè. Iphis sine,
Venustos exercere non queo jocos,
Neque Cæropium nasò crispante ciere risum.
Hi sanè sunt individui comites mei,
Neque latum à me (quod dicitur) discedere.
Volunt ungvem. Neque pharetratæ arcus Cupidinis
Neque genialis apparatus aut dapes
Saliæres, à meò exulant palatiò.
Hinc est, quod plurimi istis provocati
Lenociniis, meos procentur fervidè
ymores,

Amores, ut Sardanapalus & Heliogabalus
Achæmenes, Caligula, Nero, qui regiô
Omnes insigniti fuerant diademate.
Age & vos vestigia legite mea,
Lætisque vos sacrate conversationibus.

Ego molli meo incessu, vobis viam,
Istas ad delicias pergam recludere.

Ponophyg.

Eja Sodales, quid poterat nobis gratius
Evenisse, & quid accidisse carius?

Corpusculum molli vestire pallio,

Ac delicatulis farcire obsoniis,

Thasioque sitim falernô extingvere,

Multum profectò est, & longè gratissimum.

Parcere laboribus ac tranquillam vivere

Vitam, sudoreque sine omni, lætos dies

Transigere, plerique intimis hoc sensibus

Optarent, si ipsis tam felicibus liceret

Esse, ac hujusmodi Corinthum adire

Contingeret. Laborem Ego ceu viperam

Fugio & pestem mortalibus exosam omnibus,

Hoc namque ipsum nomen meum sat indicat.

Cùm Ponophygus, laborifuga Ego nuncuper.

Merob.

Ita est. Conveniunt rebus sæpè nomina

Suis. Ego perinde, alumnos inter Euchios,

Familiam duco, neque mecum certantibus,

Quamvis accerrimè, facilè herbam porrigo.

Lenæi namque carchesia liquoris,

Quo-

Quotiescunque immoderata Ego æstuo siti,
Minutiora velut pocilla exhaurio.
Hujus quod copiam sim nactus, meum
Præ nimio gaudiô exilit pectusculum.

Hypn.

Sodales optimi, quantopere Ego gestiam,
Dici vix ac ne vix quidem potest. Scio
Etenim, me quoque aliquas ibi cupedia
Acquisitum certò certius. Proin
Morâ sine omni illius vestigia legamus.

Theuph

Istamne nos quoque patentem calcabimus viam?
Multis etenim abhinc annis accepi, (prout
Per somnium velut recordor) literam
Pythagoræ, esse bicorni sectam discrimine.
Namque alterum cornu, patientiore hians
Ingressu, Circæis venientes fascinat dolis.
Apex enim illius, quendam velut in aculeum
Definit, ita ut per præceps infima petere,
Nec non deorsum labi omnes oporteat,
Quotquot forsitan Icaris illuc sunt
Subvecti alis, aut cæcò fortunæ impetu.
Dextrum autem cornu, angustiore multo hiatu
Et quadam quasi rimulâ ad sese excipit
Venientes. Ast deinde laxas pandit areas
Locaque tranquillatati amplissima subministrat.

Aret.

Res non est de nugis venalibus, foro
Scrutario expositis, nec de umbella rudis

Afelli

Afelli; sed certâ judicii examinanda
Bilance & simul severiorem ad ungvem
Excutienda studiosius. **Mis.** Sic est quidem
Uti optime discurretis, qui Apollinis
Sub vexillô requiritis stipendia.
Non itaque vanis illecebris patiamini
Vos à salubri vestrâ intentione seduci.
Durate, & insimul secundioribus
Vosmet servate rebus. **Virtus.** Hem pectuscula,
Pietati virtutique deditissima!
Apertus hoc vestrum omnium vultus,
Ceu nubibus carentia densis sidera,
Rutilans, satis superque mihi indicat.
Vos lenis divinæ aura misericordiæ,
Vos mollis charitum Zephyrus, pectore
Feliciores reddidit omnibus. Tumens
Enim superciliosaque Luxuria
Quæ more solito magnas pollicetur arces,
Lydique copiam metalli, & quicquid humana
Necessitas petit, sublestis nîl suis,
Perfursionibus obtinere, nîl quoque
Fucatis verborum coloribus, nihil
Ceruffata mirum in modum facie suâ,
Vobis imponere valuit. Quid hæc ad æternas
Collata dotes sunt? dijudicent
Illi, quorum præstantiore de lutô
Finxit præcordia Titan. Sunt vana omnia.
Ast entheis virtutibus litare,
Jucundum sanè & omni laude majus est.

Ete nim virtus ignara mortis, improbis
Nequit ligari Parcarum catenulis.
Verum post funera quoque floret ac viget,
Et instar palmæ, maximo sub pondere,
Velut cupressus inter viburna, erigit,
Caput; & quò plus premitur, eò quoque
Ad suprema vehementius illa nititur.
Agite itaque Pimplæis sacrata pectora
Mufis, excusso ignaviæ jugo meam
Properate in regiam: Ipse cui Apollo
Baccato redimitus sero virenteque
Ornatus laurea, præest. Ego velut
Achates fidus Dardanii Æneæ, lubens
Vos comitabor. Virtus enim sum, frigidum
Simul ac calidum unò ex ore nefcia
Efflare, cui mendacio carere, maximum
Equidem solatium est, nec non laus optima.

Aret.

Rectè omnino salubriterque nos mones,
Tu Matronarum ornamentum ac decus,
Nec non Pietatis ad cuncta utilissima
Exemplar & clarissimum veluti specillum.
Tu certè meritò virtus ipsa diceris:
Cum quicquid proferas, virtutem spiret entheam:
Quicquid loquaris Hyblæo sit dulcius thymo.
Revera enim mundana isthæc fluxa est voluptas,
Divinis minimè comparanda dotibus;
Quarum si quispiam reddatur particeps,
Nimio præ gaudiò totus mox diffluit,

Illarum

Illarum Cecropiâ captus dulcedine:
 Nos itaque si promissis Tu steteris tuis,
 Nobisque ad Phœbi regiam præiveris,
 Haut inviti sequemur. **Virtus.** Ah quàm gestio!
 Quòd vos Acherontæis vicinos portubus,
 Quâ nauta Stygius præcipiti cymba misellas
 Vehit ad Orcum, defunctorum mentes, potenti
 Velut eripuerim brachiò, ac adamantinis
Phlegetontæi Plutonis ungvibus,
 Vos felici equidem conatu subtraxerim.
 Jam quoque viam labyrinthis anfractibus
 Carentem vobis ostendam, quò celerius
 Optatam cursu metam contingere, & in abditos
 Camœnarum recessus, sensim velut illabier
 Possitis. Eja ergò hanc ingredimini viam:
 Cujus ductu suprema Pindi culmina,
Phæacas quæ arces altitudine superant
 Suâ, conscendere vobis facilimè licebit.

Misoc.

Ah heu Sodales optimi! quibus periculis
 Nos involuti nunc sumus? quæ nos manent
 Afflictos jam satis incommoda? queis obsecro
 Adversitatum jactamur flabris? seu terra seu
Velivolus nos teneat Pontus: nusquam petaces
 Subterfugere arietes, neque ferulæ manum
 Subducere nostram, possumus. Illinc Æolus,
 Pacatam Tridentiferi domum Patris,
 Frementibus turbans ventis, negotium
 Facessit, navemque Ægæis jactat procellis:

Isthic Lacon fulvus, cursuque potens Aello;
Hinc armilatus interpidò pectore Molossus,
Apula ceu bestia, stans, candidos suos
Exercet dentes, omnia lacerare promptus.
Ad extremum, spinosa isthæc ostenditur
Nobis via quæ muricibus veluti ferreis
Repleta, prominentes ecce aculeos
Ostentat: quæis, si qui institerint, vulnera medullis.
Profundiora, certò certius reportabunt.

Virtus.

Heus tu, auritò timidior lepore! cur gemis?
Tantas profundis cur lacrimas? non te aspera
Isthæc turbet via. Nam per multifarios
Casus, per tot discrimina rerum tendimus
In Latium. Dulcia non meruit, amara qui
Non gustavit. Neque dominari scit, pati
Qui nescit. Dulce quicquid est multas trahit
Secum molestias. Pulchrum quod est, simul
Et difficile est. Solutusne tam imperitus es.
Rerum, ac tam stupidus? ut isthæc prorsus non queas
Sagaciorè intellectus indagare
Per vestigare. Naturæ id frequentia
Nobis exempla manifestant clarissimè
Age excurramus nunc aliquantò longius,
Ut hæc, quæ diximus, suam possint mereri
Hidem. Castanæ molles annon hispidis
Leguntur convestitæ pellibus?
Annon rosæ, quæ Cyprio nascuntur in
Hortò; vel quas Pestanus alit campus;

Hama-

Hamatis sunt consertæ sentibus?

Ut non sine difficultate à suis queant
Avelli stirpibus. Qui nempe nucleum
Esse cupiunt, nucem frangant oportet.
Sic, qui scientiarum perfrui volent
Commerciò: sudore illis laboreque est opus,
Iuxta illud, longò tritum usu proverbium:
Plurima tulit fecitque puer sudavit &

Alsit **Theuph.** Quot verba tot pondera. quæcunq;
In apricum profers, Delphicis majora sunt
Oraculis. Solvite igitur metum Sodales,
Spinofamque hanc viam mecum ingrediamini.
Virtus enim sudore comparatur, &
Herculeis propemodum laboribus.
Nec in molli scientia lectò usquam jacet,
Sed Sisyphiis acquirenda est molestiis.
Hoc scilicet est vobis quod ante dixeram,
Pythagoræ literam, duo habere cornua:
Et dextrum quidem asperius augustiusque longe
Esse, ac sinistrum, primum illuc venientibus.
At postquam progressum aliquem fecerint, & in
Abditiores ejus pe rvenerint sinus :
Tum latifundia Elysiis simillima
Vident campis, ad altifugos ducentia
Camœnarum susurros: qui undæ instar levi
Fluentis murmurillo, nostrum recreant
Pectusculum. Sequamur ergò & asperam
Ingrediamur viam. Optatum dabit DEUS.
Istis olim omnibus finem molestiis:

M U S I C A.

ACTUS

ACTVS I. SCENA IV.

MORIO.

Ejusdem generis. Vid. Mor. Er.

Prodibit in proscenium ridens.

BEne est. Putabam quod nemo adsit hęc.
Tamen frequentem spectatorum copiam
Video: quibus cum familiarius loqui
Equidem vellem, si admitterent negotia
Otia. Verum nuces relinquam, & ad meos.
Properabo honores, vivis pingendos coloribus.
Utcunque de me mortales vulgo loquantur;
(Neque enim sum nescius quam turpiter audiat
Mea hęc canina, dicturus eram, cana
Barba, etiam inter mei simillimos) tamen
Me esse illum, jucundis qui facetiis
Risum plusquam Syncrusium omnibus exprimit:
Illud profectò abunde restatur;
Quod simul atque in hunc cœtum magnum prodii,
Repentè vester omnium vultus, novâ
Quadam ac insolitâ hilaritate enituerit.
Nam mox frontem exporrexistis, lætoque quodam
Et amabili venienti mihi cachinnulo.
Applausistis. Ut equidem quotquot nunc contuor,
Omnes Deorum Homericorum nectare,
Non sine nepente, temulenti esse videamini:
Cum tamen paulò ante tristiores fueritis
Illis, Triphonii è specu qui ad nos revertuntur.

Certè

Certè, quod Rhetores orationibus
Diu meditatis ac Figurarum & Troporum
Luminibus, Erythræis veluti lapillulis
Ornatis, efficere vix possunt, ut molestas
Nempe animi curas discutiant; Ego id statim
Aspectu solò præstiti. At cum non perinde
Cunctis notum sit, cui meos Ego debeam
Natales, id jam Musis bene juvantibus
Exponere conabor. Non mihi Chaos,
Non Orcus, nec Saturnus nec Japetus vel id
Genus alius obscurorum quispiam Deum
Pater fuit. Sed ipse Plutus, qui unicus
Disentientibus etiam Graiis Poetis
Et ipso Jove, Pater hominum Deumque dicitur.
Istius unius nutu, ut olim, ita nunc quoque
Sacra profani infima sublimioribus,
Pæfæpe miscentur. Cujus arbitrio,
Imperia, paces & consilia, connubia
Et bella, & pacta, leges, artes, fœdera,
Ludicra, seria, (jam spiritus me deficit)
Breviter: publica nec non privata omnia hominum
Negotia, administrantur. Quodsi locum
Quoque natalem requiritis; quandoquidem
Hodie, id vel imprimis ad Nobilitatem
Quicquam interesse existimant; quo quis loco
Primos edat vagitus: Ego certe, nec in
Erratica Delo nec in undoso mari,
Nec in specubus cavis, in mundum hunc sum editus;
Sed in ipsis fortunatis insulis, ubi

Panacea

Panacea, nepenthes ambrosia & rosa,
Naribus atque oculis mirè blandiuntur.
Et hinc est, quod Ego à fletu nequaquam meam
Auspicatus sim vitam: sed blande protinus
Arriserim Matri, quin & nunc rideam
Perpetuò, tristes arcens sollicitudines.
Profectò, si prorsus ab omni Sapientiæ
Mortales temperarent sibi, commercio,
Ac mecum semper ætulam agerent suam,
Nullum esset senium, verùm perpetuâ juventâ
Fruerentur felices. Annon videtis
Multos, qui vel Philosophiæ studiis, vel arduis
Et seriis addicti sunt negotiis,
Prius quam Juvenes planè sint, multoties
Consenuisse, videlicet curis & assiduâ
Acricque cogitationum agitatione,
Succum vitalem & spiritum exhauriente.
Ast Moriones, scilicet mei sodales,
Quos Latio nomine, stultos dixeris, nitent,
Sunt pingves, & bene curata cuticula,
Porcis Acarnaniis sunt quàm simillimi.
Cur quæso semper ephēbus & comatus est
Bacchus? quia nempe vecors est ac temulentus
Conviviis, Saltationibus,
Choreis, lusibus vitam omnem transigens, &
Ne tantillum quidem, docta cum Pallade
Habens comercii. Cur perpetuo Puer
Cupido? nisi quia est nugator maximus,
Nec quidpiam sani facit vel cogitat.
Cur aureæ Veneri semper vernat sua

Forma

Forma? ideo quia mecum habet affinitatem.
Ego enim curam, animorum ætatisque noxiam
Pestem, jocos meis deletili velut
Abstergo spongiâ, vultumque tetricum
Quibusdam quasi crepundiis risu meo
In speratam sæpè ad lætitiâ provoco.
Nullus locus, nullum convivium est, ubi
Non omnes anguli stultorum sint
Pleni. Sic nempe mea cuique placent tragemata.
Sic à potentiõribus etiam æstimator.
Neque solus Ego sedet illi, qui meo
Fruuntur contubernio. Proinde non,
Possum satis demirari, quòd tam cito
Iuvenes illi, quos conspexistis antea
Per vaseunculis locum reliquerint.
Virtutis, Cujus pollicem si presserint
Idemque cum illa cornu inflaverint:
Inepti, Arcadium veluti pecus ad omnia
Futuri sunt. Si etenim illos ad convivium,
Studiofi qui vulgò audiunt sapientiæ,
Adhibueris: aut tristi silentio, aut molestis
Identidem obturbabunt quæstiunculis.
Si autem ad Chorum accersiveris: Camelum
Saltare dices: Ad publicos si traxeris
Ludos; ipso vultu Populi obstabunt voluptati.
O si illis hæc perspecta fuissent antea,
Nunquam in hanc incidissent nassam, sed meum
Salubre consilium, fuissent insecuti.

ACTVS

ACTVS II. SCENA I.

Bucco, Labio, & Morio.

Ejusdem generis.

Jam Phœbus altiore vehitur axe;
Jam cursu lineam supremi verticis
Secat ac radios calamistratum velut
Capillum, ad ima terræ spargit climata.
Tu vero Labio, quodam veluti percitus
Oestro, cunctos perreptas urbis angulos.
An nescis, quid nostris sit impositum humeris?
Vento profectò leviores tu præditus
Memoria, si rem tam seriam
Oblivione jam deleri passus es.

Labio.

Quid isthoc est quæso, cujus me gratia
Alter veluti Theon, ferrato dentium
Ordine laceras? & nescio quantam mihi
Scribis dicam, quod Cochlearum more, non
Tecum juxtà domesticos intrà parietes,
Perpetuo delitescam. Jam tandem impera.
Ego quod factò opus esse videbitur,
Opinione celerius curabo.

Bucco.

Heiis tumentem ponito vultum.
Hanc litium ferram reciprocare nunc
Animus equidem non est. Alio nos avocet,
Nostræ mandatum heræ. Proinde te in pedes,

Subitò

Subito conjice. Mensas adorna, moreque
Solito Scyphos dispone. Quoniam concitaram
Ab ira flectere mentem difficile est. Ne nos
Ex improvise & imparatos obruat
Ille hospitem Manipulus amplam per Palatii
Diffusus aream. **Lab.** Parata futura sunt
Pauca intra moras hæc omnia: modo
Sarcasticis desine in fontem lacescere
Conviciis. Heus opem fer ruituro! quia
Tanta sub mole jam totus langvesco.
Jam perspice; num satis aptè & commodè
Quadras, & pocula disposuerim. **Buc.** Aptissime
Nunc omnino latentis ingenii favillæ
Tui, seu sub cinere occultatus ignis
Foras erumpunt. Apud omnes laudem facile
Mereberis, qui eandem tibi ultrò conferunt.
Jam videamus, num frigidam calefecerit
Culinam Coquus, atque dapes delicatiori
Dignas palato aptaverit.

Morio.

Olet, profecto olet; Boni quidpiam odor hic
Portendit. Quin & experimento mihi
Innotuit hæcenus: quoties nares meas,
Quibus cum Vulture de palma contendere
Aulim, gratus perfudit odor: toties
Sequitur fuerunt Lautitia: Quibus (famem,
Latrantem comescere stomachum, tremulamque
Extre-

C

Extremos ad indos famem depellere licuit.
Hui! non profecto mea me fallit opinio.
Video etenim stratas jam mensas, & scyphos
Pneumatici instar organi, mira arte & ordine
Decenti dispositos. Exulta Venter,
Inconsvetos edito stomache plausus. Sed &
Tugurgulio siti vexate fervidâ
Segnes rumpe moras, & solito patientiorem
Efforma hiatum. Nam quemadmodum
Intelligo, benigniorem ut antea
Fortuna vultum obvertet omnino tibi.
Quis enim stulto (dicturus eram culto)
Mearum vestium apparatu non moveretur?
Etenim, nullam qui mecum familiaritatem
Aluit hactenus, Polymito vestium
Captus decore primum subito ostendet accubitus
Mihi & me ut Heroem venerabitur.

ACTVS II. SCENA II.

Luxur. Merob. Hypnoph. Ponoph.
Buc. Lab. Mor. Dæm.
Ejusdem generis.

A Deste filii, feliciore quos
Exclusi nuper partu queis jucundius
Nil esse potest in orbe mihi. Vos namque cum
Meis hisce oculis intueor, amore tota
Lique sco. Pectus subsilit, panduntur artus

Fronte

Frons quoque senilis ignara rugæ, ludibunda
Vos excipit. Quininiò ipsi quoque spiritus
Quos ambitu suo tenent arteriæ
Ad exteriora magno feruntur impetu
Vos quasi salutaturi. Nunc quoniam dies
Inclinat, astraque agminatim propemodum
Surgunt, genio indulgebimus nostro.
Isthoc enim tempus, voluptati sacrum
Videtur esse ac lautioribus
Conviviis, juxta illud: de mane consilium
Ast de vespere convivium. Hinc sive Tetricos
Consideres Catones, qui profundioribus
Immersi cogitationibus: modò
Ingvem rodunt. modo frontem contrahunt:
Sive etiam sisyphiam lacertis molem
Versantes intuëaris: sive denique
Ecorum spectes gregem: cuncta profectò quietem
Dum Cynthius sublimioribus vehitur
Quadrigis, captant; dumque conticescit
tentoreo repleta boatu, urbis orbita,
si blandam gestiunt audire musicam.

Merobibus.

a est, ut dicis, Nos quocunque ieris sequemur.
abeat sibi Chrysippus Stoicæ olim Philosophiæ
professor, illam mentis carnificinam,
qui sic in studiâ defixus fuisse
reditur, ut illum potionis & cibi
aperet oblivio. Faceffat Archimedes
Geometricis tantopere intentus figuris

Ca

Ut

Ut ante Martiâ confossus cuspide
Exhalarit animam quam captam Civitatem
Cruentis hostium armis deprehenderet.

Ponoph.

Colloquio perditis tempus, quod consecratum
Certamini est. Sed non illi, quod olim
Lento perfusa ceromate
Campis in Olympiacis Grajugenum Turba
Exercuit, Halricis ist hoc commitimus
Athletis. Nos Lyæi fons laticis
Ante omnia delectat. Cedant ergo arma poculis

Hipnoph.

Iam svavior velut spirantibus
Etesis, & rauco Aquarum sibillo
Pelliicente, in me somnus ingruit. Ideo
Vos hortor serio quò missa prodiga
Verborum copia, telam quam texere
Incepistis, ne deseratis. Ergo
Mora sine omni, donec sensus interior
Dulci sepultus somno, paxillo sua
Suspendat munia, vestra occupate loca,
Et Tibias (sed quæ sunt vitreæ)
Mecum unâ solito more inflatè.

Luxuria.

Consilium hoc non est surdis prætereundum
Auribus. Agite ergo suum quisque occupet locum.
Vos servi maturate cursum, atque in pedes
Vos quantum potestis conjicite nostras huc insimul

Adferre dāpes. **Mor.** Ego quoque comes eorum
Futurus sum. venite igitur, & si quid est
Tantis dignum hospitibus, adferre celerius.

Bucco.

Tua equidem neutiquam indigemus nos opella.

Morio.

At Ego ultrò eandem vobis offeram.

Labio.

Nos talibus carere semper possumus
Parafitis. **Mor.** Cum stulto stultus eris &
Cum perverso perverteris. Magnatum Ego
Ad Aulam properabo, quibus vix Tibiæ sonus
Tantopere placet; quantopere gesticulationes
Meæ & lepidi strophæ sermonis.

Bucco.

Curramus ocyus, ne pœnam forsitan
Incurramus. Heræ namque genium novimus.
Iam, quod scilicet in irascendo fulminis
Celerior sit alis. **Lab.** Tu præi vestigia

Legam Ego. **Bucc.** Quas petiistis dāpes insigniter

Quidem apparatus attulimus. **Lux.** Bene est

Iam quilibet, quod maxime suo

Blanditur palato, posthabita omnino

Verecundia, (ea enim à mensis exulare debet)

Accipiat. Hic loqui poterunt liberè.

Morio tamen dabit imprimis operam,

C3

Ur

Ut colloquium, facietis suis, sale veluti condiat.

Dæmon.

Heus! me quoque Præsentem hîc habetis, quem
E regia Plutonis, invictissimi
Tenebrarum principis in legatione missum
Huc esse scitote. Quoniam vos præda nostris
Dicata caminis estis. Noster est enim
Quisquis sub vexillo Luxuriæ sua meretur
Stipendia. Agite ergo meque Ducem vestrum
Loca telluris ima petentem sequiminor.

Merobibus,

Heu mihi! quid audio? meum cor anxio
Terrore fractum palpitat, membraque tremunt
Corpus totum languescit. Ah heu frigidam
Adspergite fronti limpham. Iam namque proximis.
Deliquium animi abest passibus. Vires resumsi.
Ah! quam breve momentum humanæ felicitatis est.
Fortuna nempe volubili insistens rotæ
Græco celerius vertitur Trocho.
Fluxa est & Pegaseis prope dixerim velocior
Pennis. Non est tam dubius vetitæ legibus
Jactus alexæ, ac fugacis fortunæ vicissitudo.
Hic est Leo ille de quo somniaveras:
Hic ille Draco est nostræ in imicus felicitatis:
Obscura nempe sunt priusquam impleantur
Somnia. Deinde tamen luce clariora, ut
Et lippis & Tonforibus innotescat ultro,
Quid illa somniorum phantasmata notarint.

Ponoph

Ponoph.

Sic est ut dicis. Ego certè hoc malum
Præfagebam, dum quodam quasi Numine
Afflatus, arce pro Palladia carcerem
Esse expectandum nobis dixissem.
O nos miseros! quàm lubricum fuit
Hoc gaudium quamque infelix felicitas.
Non jam sub Cypria nos amplius trabe
Ducemus plurima naribus nostris Thura.
Non Lyra, neque Bercynthia delectabit
Tibia: non Delphica Laurus nostras cinget
Comas: non facti in usum lætitiæ scyphi
Methymnæo repleti succo ora rigabunt:
Non apricos nectet flores Pimplea dulcis,
Quæ fontibus integris gaudet, qua sine nihil
Nostri poterant joci: non jam fidibus novis
Aut Lesbio exhilarabit nos plectro
Helyconiadum novena sororum Turba.
Ah heu, quo nos mundana perduxit voluptas!
Quo mens temporalibus nimium quantum inhians
Bonis? En jam Cimmerias hinc descendere
Cogemur in Umbras & stygium venire Oaxen
Ac Infernales noxio tinctos veneno
Colchos, calido sudantes sulphure.
O Lacrimæ, quò vos subduxistis! ubi
Estis vos fontes lacrimarum! redite obsecro:
Humectate genas fertili antea madentes
Baccho, Falernisque rubentes uvis.

Hypnoph.

Onos

O nos miseros! aduersa quos premit
Fortuna, Ibimus silentes in umbras. Ibimus.
Tremendum in Orcum: cuius primis in
Faucibus, & luctus & mordaces cubilia
Posuerunt curæ. Ubi pallentes habitant
Morbi, tristisque senectus & turpissima
Egestas, durique Eumenidum thalami,
Et vittis innexa cruentis Discordia.
In foribus, furentes stabulant Centauri, insuper
Scyllæ bifformes, nec non centumgeminus
Briareus, Chimæra flammis armata feryidis:
Ubi turbidus, Cœno vastaque voragine
Vehementer æstuat, gurgēs: ubi perpetuus
Corpora rodet ignis. Ah! ah! væ miseris!

Dæm.

Nil fletus, nil falsæ vos lacrymæ, iuvant.
Pergite, dignaq; vestris accipite brabea factis.

ACTVS III. SCENA. I.

Theuph. Aretoph. Misoc. Virtus.
Ejusdem generis.

Q Vis ille luctus, & quæ lacrymæ? quis ille
Clamor? quis ejulatus nostras feriit aures?

Aret.

Vix observare profectò quicquam mihi licuit.
Omnia gemitus absorbebat & deglutiebat.

Misoc

Misoc.

Vidi Ego per Nebulam quasi vultum aspectu horribi-
Et Therfite longè profectò turpiorem (lem
Quidvis lubentius dixiffes, quàm
Hominem. Monstrosa hujus facie perterritos
In hos luctus, in hasq; lacrymas eos
Solutos esse suspicor. **Virtus.** Salvete vos

Sacrata virtuti pectuscula. **Theu.** Tu quoque
Tantundem Salve. Certè in Tempore
Quod rerum omnium est primum, venisti, dum
Nos ambiguis veluti rapimur ventis, & animus
Diverfitate opinionum exterritus,
Quas clamores peperère & lacrymæ gementum,
In undoso veluti Mari, pontoq; fluctuat.

Virtus.

Nîl vos Niobæus illorum fletus, nihil
Cadentes moveant lacrymæ, nîl maximus.
Eorum terreat ejulatus. Liberi
Vos ac ab his alieni lamentis futuri,
Si quam calcare cœpistis viam
Assidua Contentione fueritis fequi.
Hi nempè sunt, quos mundanus abripuerat amor:
Hi sunt, qui Lubricis voluptatum
Illecti Cupediis, univerfum temporis
Vitæq; suæ Tractum, vaga libidine
Salacibusque ac hircum olentibus jocis
Contriverunt. Nunc autem stygiam trahuntur in
Paludem, ubi perpetuus morique nescius,

Corpora eorum vorabit ignis, & Ætna
Vulcania, flammivomo deglutiet sinu.
Verum nempe est, quod Mantuanus ingeminat
Vates: Ah quàm facilis descensus est Averni.
Atri Janua Ditis noctesque diesque patet.
Sed revocare gradum superasque evadere ad auras
Hoc opus hic labor est.

Aretoph.

Ah heu! nigra ut evitare Tartara
Stygiosque declinare lacus possimus,
Dic quæso quid nobis faciendum esse censeas.

Virtus.

Honestis operam impendite literis, neque in
Inglorio aut inertis consenescente otio.
Vestros explete animos suavissimo
Illo eruditionis ac scientiæ
Pactu, atque adeo discendi cupiditate
Incensi, salebrosas mundi istius voluptates:
Ac illecebras omnes, quibus liberior ætas,
Blando quasi Sirenum cantu, mulcetur,
Pestiferam ceu luem omni contentione fugite.

Misoc.

Salubre hoc Consilium est. Nunc quæ sint literæ,
Quæve Scientiæ discendæ nobis, breviter explica.

Virtus.

Quotquot Nivalem inhabitant Musæ Pindum,
Tritoniæ, quæ nutu Palladis
Reguntur, illæ subito prodibunt foras.
Vos interea patienter eas hic præstolemini.

ACTVS III. SCENA II.
Lingva Ebraea, Græca & Latinâ.

Græca, Jambici.

Ἐλάννιζων φωνῆ εν ειραι, πασιν ἔθνεσι.
Προηλέκαί δια τῆς κόσμου πάντων μικρῶν.
Διαχυθεῖσα. Διά με Αποόλοιοι,
Μυσκρίων θείκων οἰκόνομοι καὶ ἰσοῦ
Τῆ Χριστῆ Διάκοχοι ἐκκλησίαν νέης
Τῆς Διαθίκης ἐφύθευσαν διά με λαμπρότητα
Τῆς Αχαΐας πρόσωπα καὶ αὐτὸς Φιλοσοφῆται
Κορυφαῖοις ταύτῃ δόγματα γέγραφε
Ευθεν γινώσκουσιν ἅπαντες εμε
Φοίνικα πασῶν φωνῶν ἐπιφέρεσθαι.

Latina, Heroici.

Si latius penetrare sinus, si docta Sophorum
Scripta velis; vel Phœbeum conscendere Pindum;
Castalios gustare favos, aut promere phthongos;

Quæ

Quales insignis quondam geminabat Arion:
Huc ades, hasque oras celeri pertinge volatu.
Cecropium hinc forbere thymum, Latiaeque Minervae:
Mella potes, Linguae crassam mollire saburram,
Lingua Latina Ego sum, Romano parta sub axe;
Mellifluis, auro veluti, phalerata suffuris.

ACTVS III. SCENA III

Gramm. Poët. Rhet. Histor.

Phaleucii.

Quis quis *Grammaticam* sagaciore
Pervolvit studio, statim latentes
Musarum penetrabit Is recessus.
Quinimo genium vocabulorum,
Quorum est innumeras videre ubique
Phalanges; facili quoque Is labore.
Cognoscet: Latias simul Camœnas
Quae pascunt Syrio palatum amomo.
Reddet ille sibi faventiores.
Quicumque ergo mea caret columna,
Ille tradere cymbulam procellis
Cogetur dubiis, levi & cylindro,
Errorum rapietur in barathrum.

Poëtica. Jambici.

Quicquid Sophocleo dignum est Cothurno
Quicquid amaranthinis dignum est Corollis
Id ego sinu foveo benigniore.

Quoniam Poëtica sum. Tritoniam

Quae

Quæ vincere Minervam, facili negotio
Possum, facundamque superare Svadam
Si levibus pasceretur mens triumphis.
Quod namque Bisthonia Venuſini Lyra
Sonent, & quod Maronis Cecropius
Profluat ore latex: id meo profectò
Factum est munere. Mea illi Liberalitate
Pythica cinctas Lauro gerunt comas
Et baccatis incedunt redimiti corollis.

Rhet. Anacreontici.

Delphinas olim Arion,
Citharæ sonante chorda:
Peritus artis Orpheus,
Citharæ tonante chorda:
Et bestias & Arbores, Jamb: Din:
Movisse prædicatur,
Vicisse prædicatur,
Superasse prædicatur.
At Rhetorum figuras,
Formare rite posse,
Et Musicas Camœnas,
Cantare rite posse,
Et voculas amœnas,
Sonare rite posse,
Nostri docent lacerti.
Quicquid canora Pitho
Quicquid sonora Pitho
Cantare Saltitando,
Sonare cantitando

Svavi

Svavi solet lepore
Et insigni decore,
Nostri docent lacerti.

Histor. ΣΚΑΤΟΥΤΕΣ.

Ephebus ille perpetim est, aūt pendens
Nutritio à matris sinu puer, qui non
Ea, quæ suam ante memoriam acciderunt
(Ut Tullius dicit) Sagacibus lustrant
Perpetuò ocellis. Unde verò cognoscent?
Si me satis jam calcibus petitam vulgi, non
Severiore[m] excusserint per ungvem, nec
Majore fors contentione tractarint.

Quæcunque Sarmatico geruntur in Ponto:

Quæcunque Riphæo geruntur in Monte:

Quæcunque Pharsaliis geruntur in Campis:

Id examuffim nostra continet cella.

Historia namque sum, Parentibus nata
Divis, Olympia quos colunt subinde astra.
In me Annibal Latiam ense subjugat terram
Et Scipio Carthaginem: Cocles pontem
Vellit, manumque Mucius voraci urit
Flamma: natat Clœlia, Semiramis certat.
Per me, fuit quod antea, aut adhucdum fit,
Nunquam esse desinit. Dii quoque ipsi, alma &
Mater Rhea ac ignes, simulque Tarpejus
Jupiter, & impares potentis illius;
Romæ, meis sanè videntur in libris, montes.

ACTUS

ACTVS III. SCENA IV:

Fil. Labyr. Physic. Pnev. Metaph.

Philos. Pract.

Alcaici.

Quisquīs fugacem trajicit Euripum
Ventos furentes qui ciet undique
Instructus æquor nave curva
Ingreditor teretique conto.

Quis quis refulgens Palladis atrium
Rigente saxo condere discupit,
Cognoscat ille exactè eandem
Quam tenuit Polyctetus artem.

Si quem recurva Dædalus implicat
Domo, lacunas quæ ambiguas habet,
Quæ præparavit, fila quærat,
Lanificis Ariadna fufis.

Dum mens Minervæ tendit ad arduas
Virtutis arces, agmine percita
Rerum, salubri mox juvatur
Auxilio studioque nostro.

Et dum sagaci lustrat Apollinis
Solertia artes, me Duce flectitur,
Hinc haut ineptè nuncupabor
Lux simul ac cynosura mentis.

Physica. Sapphici.

Ampla naturæ roseis ocellis
Regna lustrare, & meliore penna

Pin-

Pingere, ad spiras, mea te recurſans
Cura docebit.

Tigrides ſævas ſimul & jubatos
Ipſa felici ſtudio Leones,
Ac Aves cunctas, vitrei Cay ſtri,

Mente prendo.

Caucasus vaſto ſcopulos reſeſſu,
Quotquot occultat, vel amœna tempe
Nutriunt herbas, Ego mox ſagaci

Mente revolve.

Aſt homo cunctarum animantium floſ
Et decus, ſummi ſoboles Parentis
Grata, naturæ eluit ipſe ſemper

Portio prima.

Pnev̄m. Aſclep. cum Glyc.

Quisquis **pnev̄matices** tendit in ardua,
Is mentem levibus ſubtrahat auſibus,
Nec non cecropios rejiciat jocos,

Quos fovit tenero ſinu.

Nam quæ ludivagis ſenſibus obvia
Non ſunt, nec rubeis tinctæ coloribus,
Noſtra iſthoc proprio continet ambitu

Curâ parta gravi penus.

Regni prima mei Spiritus Aſtriger
Pars eſt, Cœlicolûm qui regit agmina
Et qui ſtammivomo lumine ſtellulas

In ſummo poſuit Polo.

Hunc Turba Angelici conſequitur chori
Quæ ſemper roſeo manſit in æthere

(Te)

(Tetrum si tuleris Luciperi genus
Torvi) mens hominis dehinc.

Falcatis veluti hæc excutere ungvibus
Conſuevi, rationisque decempeða,

(Non abs re quoniam **Pnevmatice** vocor)

Recta, expendere sapius.

Metaph. Oct. Cat:

Non certe humi jam serpere
Fragilemque forte buxum
Inflare animus est, nec humiles
Depingere hîc myricas.

Metaphysice: Laronii
Soboles Patris, cui mens

Et perspicax & ardua
Spirans. casus Pastorum;

Et id genus minutias
Altò intueri ocello

Solet, sed ipsas Entium
Imagines, sagaci

Revolvît animo & pendula
Examinat bilance.

Ego ille sum scientiæ
Apex politioris:

Ego illa cunctarum Artium
Regina, in omnes summum

Imperium habens. Quisquis mentis
Procabitur favorem,

Certè intima is Sacra

D

Miese

Mittetur in Minervæ.

Pract. Philoso: Iambici.

Civilem ne quid togam, deformet impexum, Scæz.

Neque sonoriferus ejus rostra petat Vetrerus,

Ne item res familiaris transverso agatur

Vento, mea arcet sollicitudo. quæ

Certos cuique ponit limites. Imo Scæz.

Quicquid virenti dignum lauro in humanis

Reperitur moribus, mihi id acceptum ferendum est.

Sive etenim Hæctora forti constantem pectore

Seu Iustum Aristidem seu Titum munificum,

Seu prudentem Lycurgum, sive Alexandrum

Heroum illud decus & Coryphaum, sive item

Imperterritum Catonis & Pompeij in adversis.

Pectus, sive pudicam spectes Lucretiam?

Omnes hi nostra prodierunt è schola.

Practica nam que **Philosophia**. sum actionum
Humanarum norma, Cynosura & Regula.

ACTVS III. SCENA V.

Arithm. Geom. Trigon. Geod. & Astrô.

Ejusdem generis.

Arithmetica, Ego sum divini opus Archimedis.

Humanas supra vires propemodum

Evecta. Sive n. Cœcis enigmatibus

Premaris, quæ Nodi instar Gordii Crucem

Figunt Mortalibus huc ad me concitato

Propera cursu: Ego Tibi Persicus futura sum

Acina-

Acinaces; quo si latera præcinxeris
Tua alter velut Achilles contra audentior
Ire, ac huiusmodi superare monstra poteris;
Seu Computandis fiderum fortè motibus;
Seu Temporum vacas dimensionibus;
Huc Pegaseis accelerato alis. Namque Ego
Et in his suppetias Tibi ferre haud gravabor.

Geomet. Eiusdem generis.

Quid Linea sit, quid item superficies,
Mathematicumque corpus; id **Geometria:**
Quam vestris nunc ocellis omnes cernitis,
Felici successu docet. Neque id satis:
Mathematicorum namque mira corporum
Varietas, hanc nimium quantum commendat,
Quibus mea abundat suppellectilis.
Siquidem Ego artificiosas præter
Trigoni formas & Isoperimetrarum
Figuras, Pyramidum quoque & Octaedri
Et Icosaedri & Trapezij & Dodec aedri
Et Isoedri & Rhombi Romboidis &
Coni, multarumque aliarum delineare
Ac describere Typos feliciter doceo.

Trigon: Eiusdem Generis.

Vetus estatum est, quod cuncta Trigonus habeat
Cujus si latera & angulos & hypotenusam
Metiri quâ angulus solet pensaveris
Nil convexus habebit Poli vultus
Nil tota Cœlorum armatura possidebit

Micantes nil stellarum faces, quod non facile
Tuo cedat ingenio Me ergo quæ **Trigonometria**
Sum, si postposueris. errorum in præcipitia
Celerrimo provolveris lapsu, & plurimarum
Cognitione rerum, tuo ipsius privaberis malo.

Geod. Ejusdem generis

Geodæsia, Ego sum, certum ostendens modum
Quascunque longitudes & latitudes
Profunditates nec non altitudes,
Sive aëriis in Turribus arte Palladis
Divinâ extractis; seu Circummuralibus
Fossis, seu Muris Urbes ambientibus,
Sive Domibus, metiediartificiosè.
Sed neque Tridenti feri latifundia Patris,
Quæ fluctivagis fulcarier solent Carnis:
Neque pingvia Triptolemi arva, prætereo:
Parnassius quoque Cephisus & rapidus
Oaxes, & Achæmenius Armeniæ Tigris,
Et Scythicus Araxes, & Padus pleno tumens.
Ore & sacri fontes, mensoriæ meæ
Subsunt Virgulæ. Quæ singula Civiles ad usus
Directa esse quilibet advertit.

Astron. Ejusdem generis.

Astronomia mihi nomen est, cui universa
Flamantium agmina siderum subsunt.
Quæ sit proles Neptunia peritissimus
Olim Dianæ Venator, quæve Olenia
Siet Capella, quæ Cytheriacum propinat

Thy-

Thymum, qui Phæbus flammiger
 Ignivomis armatus radiis quæ Cynthis,
 Formas ambigui more Protei, subinde,
 Mutans, (Gibbosam enim partim partim bicornem
 Partim plenam tum & semiplenam ostendit
 Faciem nobis) Ego doceo. Insuper rotundis
 Adjuta Circulis, quos armillata continet
 Sphæra & motum, quo seu vitreas rapiuntur
 Stellæ sub undas; seu pallentem fortè, Cancrorum
 Ritu, Leucothoes repetunt axem, ostendere
 Soleo. Phases item Lunares & Eclipses,
 Refractiones & Parallaxes: insuper
 Oppositiones Astrorum & conjunctiones,
 Mira brevitate, arte tamen inculcare consuevi

ACTVS III. SCENA VI.

Chron. Geogr: Gnom: Opt: Architect
 Theol.

Ejusdem generis.

Chronologia Ego sum, sedula cui temporum
 incumbit cura, dexter Hystoriæ
 Ocellus. Annus bis senis stipatus
 Mensibus, quid sit, quid mensis & dies,
 Quid horæ quid minuta Lustra & secula
 Sient, Ego examussim trado. Quin etiam
 Varii generis æras, qualis Metonica est,
 A Filio Pausaniæ, Metone dicto
 Inventæ, quæ Lunari respondet Cyclo:

D;

Quæ

Qualis item *Callippica* est, ab inventore
Callippo sit dicta, quatuor Cyclis, Metonicis
Decennovalibus constans, quam dictus antor
In honorem Alexandri Magni, postquam Darium
Règem, Monarcham Persarum ultimum, ad Arbela.
Fudisset, instituit, & alias plurimas
Quas nunc Silentii involvam populo.
Ego ad libellam rationis meae revoco.

Geograph. Ejusdem generis.

Geographia Ego sum, Globum considerans.
Terrenum, cujus axis vastam hanc Machinam
Duas in partes dirimens, binos constituit
Polos, quorum Borealis alter est, ad Ursae
Signum, Arcticus; alter australis, aliàs
Antarcticus dictus. Postea verò globum
Eundem, Circuli minores, quos
Inter, duo Tropici familiam ducunt,
In quinque Zonas dividunt. Quarum duae
Sunt frigidae, duae v. sunt temperatae,
Et una Torrida, quae Tropicos inter est
Posita, graduum septem & quadraginta.
Quid de aliis dicam? seu Regionibus, seu
Forte Insulis, quas magno numero vastus
Continet orbis, quae non aliunde nisi mea
Petuntur è Schola: neque cognosces ea
Unquam, nisi meam hac in re operam postulaveris.

Gnom. Ejusdem generis.

Gnomonica Ego sum, Conficiendis horologiis
Ab.

Ab Apolline Musarum Præsidi dicata.
Horologiis, inquam, verum sciathericis,
Quæ sive Horizontalia sint, seu Verticalia,
Et id genus alia: sive deinde in Sphærico,
Sive in plano, superficiæ posita.
Radiis solaribus aut alijs sideris,
Opposito, describendam sit: perinde mi est.
Hæc omnia nostro parent imperio, & ad
Nostrum se se componunt arbitrium.

Opt. Ejusdem generis.

Optica Ego sum, imbecillitatem sensuum
Circa visibilia objecta occupatorum
Quodam modo adjuvans. Fallitur enim modis
Innumeris sensus. Imprimis distantia
Rerum ac Interposito, sensorium inter &
Sensibile, medio: quin imò & subtilitate,
Quæ tanta nonnunquam est nostrum ut res effugiat
Visum: quem postea Ego, partim Tubis, specillis
Partim, partim denique alijs, juvare soleo
Modis, vel tollendis visus fallacijs, vel
Supplendis destitutionibus, aptis.

Archit. Ejusdem generis.

Ego **Architectonica** sum divæ Palladis
Filia. Seu vastas ædificare Turres,
Seu Regalia palatia extruere,
Seu fortè Ciuitatem vallo cingere,
Seu Castra patentibus, metari in agris, |
Seu denique Gigantzam per cuniculos

D 4

Vasta-

Vastare molem, discupis: Huc ades.
Ego ubique facem Tibi præferam, modumque
Ostendam istæc conficiendi feliciter.

Theol. Trochaici.

Theologia vocor Ego, cunctipotentis è sinu
Univerſi generis humani salutem
Proferens, viamque pandens ad beata
Civium cœlestium gaudia, chorosque
Angelorum, qui supremi aurâ Tonantis
Perfruuntur, commigrandi. Quod Stagira
Parturit; vel fertiles fortean Athenæ,
Quæ velut parnaſſus alter cui Apollo
Præſidet, Sacras alunt foventque Muſas;
Id profectò jubare summæ autoritatis,
Quam supremus orbis istius Monarcha,
Contulit mihi, ſole quaſi flammante, tactum
Cedit è veſtigio, & fluentis inſtar
Præterit Lymphæ ac ferè in fumos abit. Proin
Quos amor devotionis urget Almæ
Huc venire velint. Habebunt, qua: facem illis
Ad futuram præferat beatitatem.

ACTVS III. SCENA VII.
Arct. Miſoc. Theuph. Virtus.
Chorus;

Jambici.

Expecta

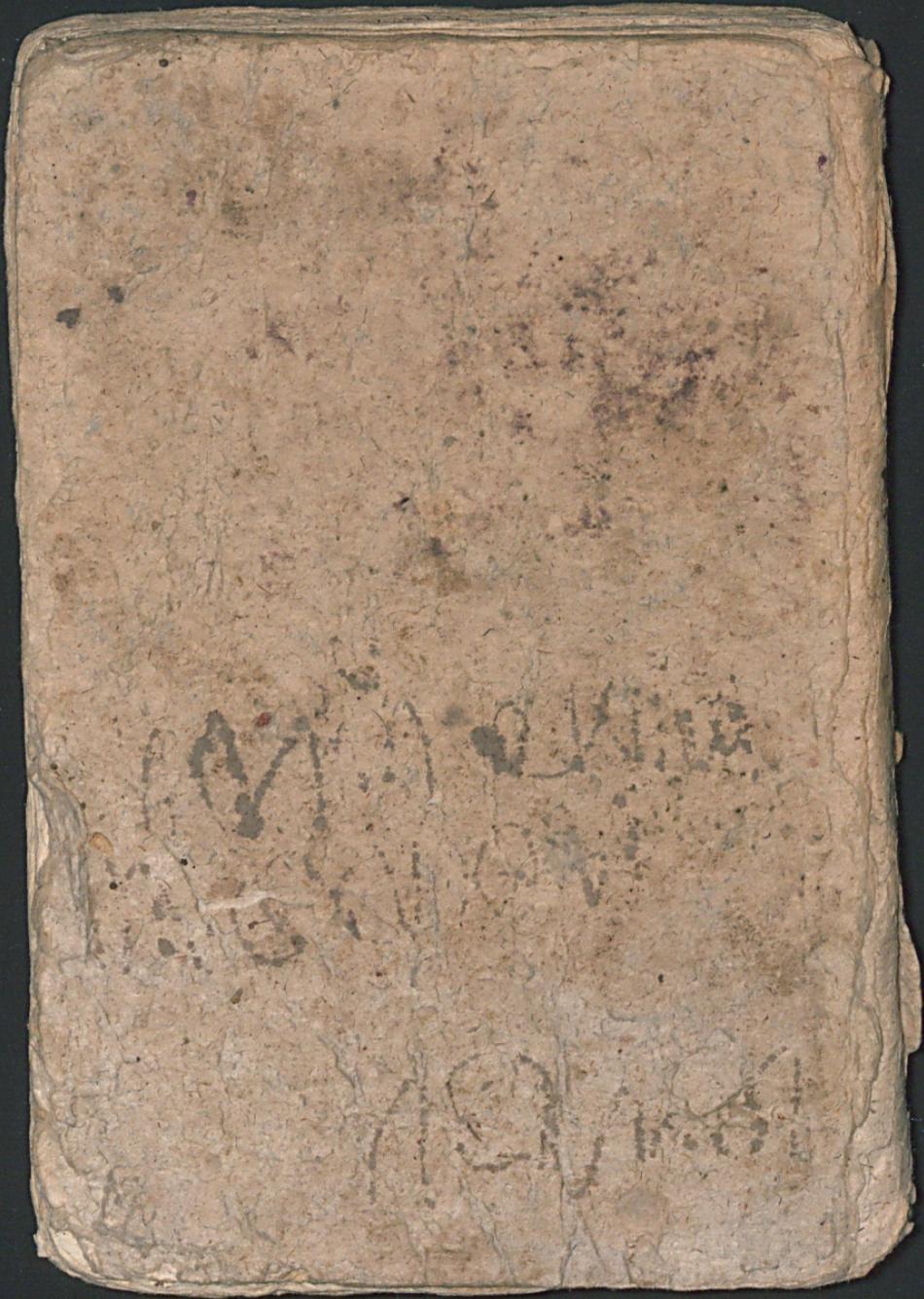
Mag. IAA 214

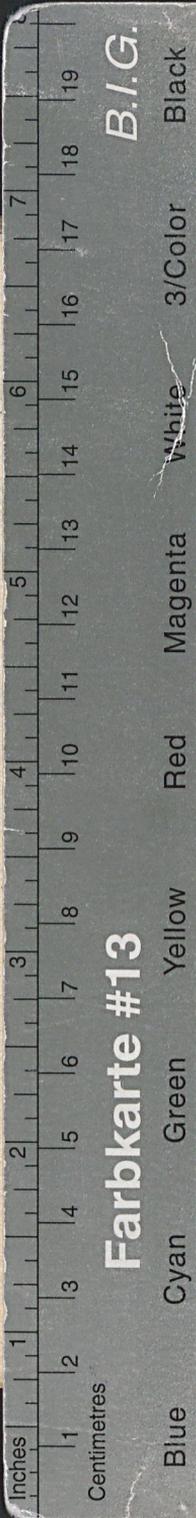
ULB Halle

3

002 814 145

2

I. N. I.
C E V M
 Eperienze
MATICVM,
 In quo,
 nonnullorum interitus,
 ad cautionem,
 &
 arundam in literas ardor,
 et Imitationem,
VTI FRAGARIÆ,
 primis verò Poetis
 proponitur,
 adornatum
 à
CO ZABANIO
 Anno,
 Ma LyCes agebat Vr.
SSOVIÆ, 1661.

 ARCUM SEVERINUM.

